

Dr. sc. Ranka Petrinović, docentica Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Splitu
Dr. sc. Ante Perkušić, sudac Županijskog suda u Splitu
Nikola Mandić, asistent Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Splitu

UGOVOR O NAJMU JAHTE I BRODICE

UDK: 347. 79 : 347. 4 (497.5)

Primljeno: 1. 10. 2008.

Pregledni rad

Ovaj rad se bavi ugovorom o najmu jahte i brodice za razonodu (plovila za razonodu). Opće odredbe ugovora o najmu nalaze se u *Zakonu o obveznim odnosima, 2005*. Tim zakonom je ugovor o najmu postao poseban imenovani ugovor dok se u ranijoj redakciji smatrao podvrstom ugovora o zakupu. Ugovor o najmu plovila za razonodu nije reguliran *Pomorskim zakonikom* ni drugim pomorskopравnim propisima. Na temelju bitnih sastojaka koji ga određuju, ugovor o najmu plovila jest ugovor kojim se najmodavac obvezuje predati plovilo (jahtu ili brodicu upisanu u upisnik jahti ili očevidnik brodicama za gospodarske namjene) najmoprimcu na uporabu, a najmoprimac se obvezuje za to mu platiti najamninu. Stranke ugovora o najmu plovila su najmodavac, osoba koju *Pravilnik o brodicama i jahtama* naziva *čarter tvrtka*, i najmoprimac, osoba koja upotrebljuje plovilo za razonodu. Uvjeti koje mora zadovoljiti čarter tvrtka propisani su odredbama pomorskog upravnog prava. Predlaže se da se ugovor o najmu jahti i brodicama uredi u sklopu *Pomorskog zakonika*.

Ključne riječi: *Ugovor o najmu, pomorski zakonik*

1. UVOD

Važnost i broj plovila za šport i razonodu¹ u Hrvatskoj raste iz godine u godinu. Ta plovila uključuju jahte i brodice koje služe za šport i razonodu. Vrijednost tih plovila posebno jahti postaje sve veća i doseže iznose od više stotina tisuća, pa i više milijuna eura i svojim se vrijednostima približavaju trgovačkim brodovima. Prema podacima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (u nastavku: *Ministarstvo pomorstva*) u Republici Hrvatskoj ovog je trenutka registrirano preko 106.000 brodicama i 850 jahti s trendom stalnog porasta. Zadnjih godina porasla je

¹ Pod plovilima za šport i razonodu prvenstveno se misli na jahte budući da definicija jahte iz članak 5., točka 20. *Pomorskog zakonika* određuje razonodu kao bitno obilježje jahte. Prema toj definiciji “jahta je plovni objekt za šport i razonodu...”. Brodica također može biti plovilo za šport i razonodu, međutim, *Pravilnik o brodicama i jahtama* takvu brodicu naziva *brodica za rekreaciju*, dok isti *Pravilnik* brodice za rekreaciju i jahte duljine trupa do 24 metra naziva skraćeno *rekreacijskim plovilima*. Nadalje, europska Direktiva koja regulira ova plovila i s kojom su usklađene odredbe *Pomorskog zakonika* i *Pravilnika o brodicama i jahtama* naziva se *Direktiva 94/25/EC o rekreacijskim plovilima* (izvorno je upotrebljen izraz *recreational craft*). Odnosi se na brodice za šport i razonodu kao i na sve jahte do 24 metra. Međutim, u našem pravnom sustavu jahte kao plovni objekti za šport i razonodu nisu limitirane duljinom od 24 metra nego isključivo brojem putnika (pored posade ovlašten je prevoziti ne više od 12 putnika). Budući da se u pozitivnim pomorskopравnim propisima koriste različiti termini kao što su “plovila za razonodu”, “rekreacijska plovila”, “plovila za rekreaciju” i sl., ovdje napominjemo da su izrazi “rekreacija” i “razonoda” u smislu uporabe plovila istog značenja.

potražnja za kupovinom tih plovnih objekata što uključuje i porast narudžbi za gradnju novih jahti, a još više raste potražnja za iznajmljivanjem jahti i brodica za razonodu. Iznajmljivati se u Hrvatskoj mogu samo jahte i brodice za razonodu koje su upisane u hrvatski upisnik jahti ili očevidnik brodica za gospodarske namjene i koje su u vlasništvu hrvatske pravne ili fizičke osobe.²

U prilog tvrdnji da iz godine u godinu u Republici Hrvatskoj raste važnost djelatnosti iznajmljivanja plovila govore podaci Ministarstva pomorstva za 2006. i 2007. godinu. Ukupan prihod od iznajmljivanja plovila za razonodu u 2006. godini iznosio je 348,2 milijuna kuna. U 2006. godini iznajmljeno je 1.875 plovila za šport i razonodu, od čega 450 motornih jahti, 1.366 jahti na jedra i 59 ostalih plovila. Svako plovilo iznajmljeno je prosječno 94,1 dan. Broj pravnih i fizičkih osoba koje se bave iznajmljivanjem jahti i brodica porastao je do kraja ljeta 2007. godine na 916 što je za 197 više u odnosu na prethodnu godinu. Istodobno je i evidentirana čarter flota narasla za 13,9 posto, odnosno na 3.459 jahti i brodica. Primijetilo se i značajno povećanje ponude luksuznih (motornih) jahti za 64% (s 146 u 2006. godini na 241 u 2007. godini) što pokazuje da pod hrvatsku zastavu dolaze sve veća i sve luksuznija plovila.³

Nabrojani podaci potvrda su saznanjima od prije par godina o sve većoj zastupljenosti poslovanja s plovilima za šport i razonodu u okviru hrvatskog pomorskog gospodarstva. Međutim, taj pozitivni trend koji je rezultirao sve većim brojem domaćih i stranih jahti i brodica u hrvatskim unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru pratio je negativan trend porasta nelegalnog iznajmljivanja stranih plovila u našem moru koje se popularno naziva *crni čarter*, a koji je u Hrvatskoj eskalirao posljednjih desetak godina. Vlada je oštrim mjerama odlučila uvesti red na unosnom tržištu iznajmljivanja plovila. Zbog toga, ali i zbog potrebe usklađivanja hrvatskih pomorskopravnih propisa s Direktivom Europske unije 94/25/EC o rekreacijskim plovilima (o plovilima za šport i razonodu)⁴, Pomorski zakonik iz 2004.⁵ je posebnu pažnju posvetio upravo tim plovnim objektima. Do 2004. godine jahta, u registraciji plovnih objekata nije imala poseban i samostalan status. Ona se smatrala brodom ako je bila duža od 12 metara i bruto tonaže veće od 15, odnosno brodicom ako je bila kraća od 12 metara i bruto tonaže manje od 15.

Zbog spomenutih problema s *crnim čarterom*, u Pomorskom zakoniku iz 2004. godine sadržane su restriktivne odredbe o kabotaži u hrvatskim unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru što uključuje i plovidbu jahtama i

---

² Pravilnik o uvjetima koje mora zadovoljavati plovidni objekt, te fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost iznajmljivanja plovila, Narodne novine, br. 41/05, članak 3.

³ www.mmpi.hr Službena stranica Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, 28. 01. 2008. godine.

⁴ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/25 EZ kako je izmjenjena i dopunjena o usklađivanju zakona i drugih propisa zemalja članica koji se odnose na rekreacijska plovila (Directive 94/25/EC of the European Parliament and of the Council of 16 June 1994 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to recreational craft; Amended by Directive 2003/44EC of 16 June 2003 and Regulation (EC) No 1882/2003 of 29 September 2003).

⁵ Pomorski zakonik RH, Narodne novine, br. 181/04, 76/07.

brodicama u gospodarske svrhe. Od 2005. godine, prijevoz osoba jahtom ili brodicom uz naknadu dozvoljen je samo plovilima koja viju hrvatsku zastavu i koji su u vlasništvu hrvatske pravne ili fizičke osobe.⁶

2. POJAM I VRSTE JAHTI I BRODICA

Upravnopravni status jahte i brodice reguliran je *Pomorskim zakonikom, 2004. godine* i *Pravilnikom o brodicama i jahtama, 2005. godine*.⁷ Pomorski zakonik definira jahtu kao *plovni objekt za šport i razonodu, neovisno koristi li se za osobne potrebe ili za gospodarsku djelatnost, a čija je duljina veća od 12 metara i koji je namijenjen za dulji boravak na moru, te koji je pored posade ovlašten prevoziti ne više od 12 putnika*.⁸ Pomorski zakonik poznaje i pojam strane jahte. To je plovni objekt za šport i razonodu koji ima stranu državnu pripadnost i koji se takvim smatra prema propisima države čiju državnu pripadnost ima⁹.

Objekti za šport i razonodu, osim jahti, mogu biti i brodice. *Brodica jest plovni objekt namijenjen za plovidbu morem koji nije brod ili jahta, čija je duljina veća od 2,5 metara, ili ukupne snage porivnih strojeva veća od 5 kW*. Pod brodicom se podrazumijeva i vodeni skuter. Pojam brodica ne obuhvaća: a) plovila koja pripadaju drugom pomorskom objektu u svrhu prikupljanja, spašavanja ili obavljanja radova; b) plovila namijenjena isključivo za natjecanja; c) kanue, kajake, gondole i pedaline; d) daske za jedrenje i daske za jahanje na valovima.¹⁰

Pravilnik o brodicama i jahtama za potrebe svoje primjene razlikuje ove kategorije plovila: *brodicu za osobne potrebe, brodicu za gospodarske namjene, javnu brodicu, jahtu za gospodarske namjene, jahtu za osobne potrebe, rekreacijsko plovilo, gliser, osobno plovilo na vodomlazni pogon (skuter), športsku brodicu ili jahtu, brodicu na vesla* i objašnjava značenja tih izraza. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o brodicama i jahtama dopunjava taj spisak pojmovima *ribarska brodica* i *plovilo na zračnom jastuku*.

Pravilnik o brodicama i jahtama pravi značajnu razliku između jahti za gospodarske namjene i jahti za osobne potrebe. Prema tom Pravilniku **jahta za gospodarske namjene** jest jahta namijenjena iznajmljivanju bez obzira da li se daje s posadom ili bez nje¹¹, a *jahta za osobne potrebe* jest ona koja se ne koristi u gospodarske namjene¹².

⁶ Pomorski zakonik, članak 9., stavak 4. glasi: "Prijevoz osoba jahtom ili brodicom uz naknadu u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske može se obavljati samo brodicom ili jahtom hrvatske državne pripadnosti, koja je u vlasništvu domaće fizičke ili pravne osobe i koja ispunjava uvjete utvrđene posebnim propisom koji donosi ministar."

⁷ Pravilnik o brodicama i jahtama, Narodne novine, br. 27/05, 57/06, 80/07 i 3/08.

⁸ Pomorski zakonik, članak 5., točka 20.

⁹ Isto, članak 5., točka 21.

¹⁰ Isto, članak 5., točka 15.

¹¹ Pravilnik o brodicama i jahtama, članak 3., točka 4.

¹² Isto, članak 3., točka 5.

Slična definicija je i *brodice za osobne potrebe*. To je brodica za šport i razonodu koja se ne koristi u gospodarske namjene. Međutim *brodica za gospodarske namjene* može biti brodica za prijevoz putnika i/ili tereta uz naplatu, zatim **brodica za rekreaciju za iznajmljivanje**, kao i za profesionalno obavljanje ribolova, vađenje šljunka, kamena i druge gospodarske djelatnosti. *Javna brodica* jest brodica, osim ratne brodice, namijenjena i opremljena za obavljanje djelatnosti od općeg interesa države, a čiji je vlasnik, odnosno brodar država ili neko drugo tijelo ovlašteno od države i koja služi isključivo u negospodarske namjene.

Nadalje, *rekreacijsko plovilo* jest plovilo bilo koje vrste namijenjeno za šport i razonodu duljine trupa od 2,5 do 24 metra¹³ mjerenoj prema usuglašenoj normi, neovisno o vrsti poriva¹⁴. *Gliser* je brodica ili jahta koja pomoću mehaničkog porivnog uređaja klizi po površini mora. *Osobno plovilo na vodomlazni pogon* (vodeni skuter, i sl.) jest brodica duljine manje od 4 metra opremljena motorom s unutarnjim izgaranjem i vodomlaznom pumpom kao glavnim pogonskim uređajem, projektirana na način da osoba ili osobe na njoj sjede, stoje ili kleče. Pravilnik poznaje i pojam *športske brodice ili jahte*. Ona je plovni objekt isključivo namijenjen sudjelovanju na športskim natjecanjima, a razvrstana je prema klasama športskih organizacija ili je izvan klase. *Brodica na vesla* jest brodica koja kao porivno sredstvo koristi vesla.

Iz navedene klasifikacije jahti i brodica vidljivo je da predmet ugovora o najmu može biti svaka jahta za gospodarske namjene i samo ona brodica za gospodarske namjene koja služi za rekreaciju (razonodu).

3. POJAM I SISTEMATIKA UGOVORA U POMORSTVU

3.1. Općenito

Ugovori koji se izvršavaju pomoću plovidbe pomorskim brodovima nazivaju se ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova. Analogno, u to spadaju i ugovori o iskorištavanju jahti i brodica. Pomorski zakonik ugovore o iskorištavanju pomorskih brodova dijeli na *ugovore o pomorskom plovidbenom poslu* i *ugovor o zakupu broda*. Te se dvije vrste ugovora značajno razlikuju prema pravnoj prirodi svakoga od njih. Ugovori o plovidbenom poslu su po svojoj pravnoj prirodi *ugovori o djelu* što znači da je predmet njihovog pravnog odnosa činidba koja se obavlja iskorištavanjem broda za koju je korisnik pomorske plovidbe dužan platiti

---

¹³ Ograničenje na duljinu trupa do 24 metra je u skladu s europskom Direktivom 94/25/EC i *Tehničkim pravilima za statutaru certifikaciju jahti i brodica* Hrvatskog registra brodova. (Odluka o tehničkim pravilima Hrvatskog registra brodova – Pravila za statutaru certifikaciju brodica i jahti, Narodne novine br. 130/07). Međutim, u najam se može dati i jahta dulja od 24 metra.

¹⁴ Odredbe Pravilnika o brodicama i jahtama primjenjuju se na plovilo koje se, prethodno korišteno za gospodarske namjene ili za obuku rekreacijskog jedrenja, stavlja na tržište za rekreacijske svrhe.

naknadu.¹⁵ To su ugovori kojima je predmet neki plovidbeni posao, iskorištavanje broda radi plovidbe, bez obzira ostvaruje li se plovidba prijevozom stvari, prijevozom putnika, tegljenjem ili drugim plovidbenim zadatcima – za športske, rekreacijske, znanstvene, trgovačke ili druge svrhe.¹⁶

Ugovor o zakupu broda je po pravnoj prirodi *ugovor o korištenju stvari*. Ugovorom o zakupu broda obvezuje se zakupodavac, kao vlasnik broda, dati zakupniku određeni brod radi obavljanja plovidbene djelatnosti, uz plaćanje zakupnine. Brodovlasnik prepušta brod na potpunu upravu i iskorištavanje zakupniku. Zakupnik, zaključujući ugovore o pomorskim plovidbenim poslovima u svoje ime i za svoj račun, stječe svojstvo brodar¹⁷. Pomorski zakonik poznaje jedinstven oblik ugovora o zakupu, ali se u međunarodnoj praksi javlja više međusobno različitih oblika takvih ugovora. Zajedničko im je što je svrha svih oblika ugovora o zakupu uporaba broda. Nema nikakvih prepreka da se ugovor o zakupu broda primjenjuje na jahte i brodice ako to stranke žele.

Ugovore o pomorskom plovidbenom poslu Pomorski zakonik dijeli na više grupa. Podjela je izvršena prema tome što je činidba na koju se brodar obvezao. Pomorski zakonik poznaje sljedeće ugovore: *ugovor o prijevozu stvari morem*, *ugovor o prijevozu putnika morem*, *ugovor o tegljenju* te ugovore koji se odnose na druge pomorske plovidbene poslove¹⁸. Odredbe Zakonika koje se odnose na pojedine ugovore o pomorskom plovidbenom poslu na odgovarajući se način primjenjuju i na ostale ugovore o pomorskom plovidbenom poslu, ako samim Zakonikom nije drugačije određeno.

3.2. Ugovori o iskorištavanju jahti i brodica

Iz pomorskog zakonika nije dovoljno jasno da li se odredbe koje reguliraju ugovore o iskorištavanju brodova odnose i na jahte. Člankom 2., st. 1. općih odredbi Pomorskog zakonika posebno je naglašeno da se njegove odredbe koje se odnose na brodove primjenjuju i na jahte osim ako samim Zakonikom nije drukčije propisano. U skladu s tim člankom odredbe o iskorištavanju brodova primjenjuju se i na jahte, jer nigdje u odredbama koje reguliraju ugovore nije isključena takva primjena. Za razliku od jahti odredbe Pomorskog zakonika koje se odnose na

---

¹⁵ Pavić, Drago, Pomorsko imovinsko pravo, Split, 2006., str. 87.

¹⁶ Grabovac, Ivo, Suvremeno hrvatsko pomorsko pravo i pomorski zakonik, Književni krug, Split, 2005., str. 73.

¹⁷ Prema članku 5. točka 32. Pomorskog zakonika “brodar jest fizička ili pravna osoba koja je kao posjednik broda nositelj plovidbenog pothvata, s tim što se pretpostavlja dok se ne dokaže protivno, da je brodar osoba koja je u upisnik brodova upisana kao vlasnik broda.”

¹⁸ Drugi pomorski plovidbeni poslovi su npr. polaganje kabela, raznovrsni građevinski poslovi, plovidba radi ribolova, znanstveno istraživanje mora itd. Za njih se najčešće koriste ugovori koje sklapaju ugovaratelj posla i poduzetnik, a kojima se poduzetnik obvezuje da će brodom obaviti neki posao koji se ne odnosi na prijevoz putnika, prtljage, stvari ili tegljenje, a ugovaratelj posla se obvezuje da će platiti naknadu. Na naknadu se, na odgovarajući način, primjenjuju odredbe o vozarini za prijevoz stvari. Takvi ugovori se mogu sklopiti na vrijeme, što će u praksi biti redovito.

brodove odnose se i na brodice samo ako je to izričito predviđeno.¹⁹ Člankom 446. Pomorskog zakonika, koji sadrži opće odredbe o ugovorima o iskorištavanju brodova, propisano je da se te odredbe (o ugovorima) primjenjuju i na brodice. Misli se na brodice upisane u očevidniku brodica za gospodarske namjene. Brodice upisane za gospodarske namjene mogu biti predmet ugovora o prijevozu stvari morem, ugovora o prijevozu putnika morem i ugovora koji se odnosi na druge plovidbene poslove. Kada se radi o jahtama i brodicama za razonodu (rekreaciju) na njima plove isključivo osobe. Odredbe o prijevozu putnika morem ne odnose se na jahte i brodice za razonodu jer smisao boravka osoba na tim plovilima nije klasični prijevoz osoba sa jednog mjesta na drugo nego upotreba smještajnih kapaciteta na plovilu i plovidba u svrhu rekreacije. Ugovor o tegljenju i ugovor o zakupu po prirodi posla može se sklopiti za jahtu i brodicu.

U poslovnoj praksi je uobičajeno, kako u nas tako i u svijetu, da se jahta ili brodica u svrhu razonode iznajmljuje sklapanjem ugovora o najmu jahte ili brodice jer ta vrsta ugovora najbolje odgovara prirodi i svrsi poslovanja tim plovnim objektima. Oblik i sadržaj ugovora o najmu plovila za razonodu nije zakonom propisan. Sadržaj ugovora o najmu jahti i brodica prepušten je dispoziciji stranaka osim prisilnih odredbi pomorskog upravnog prava (o sigurnosti plovidbe, zaštiti morskog okoliša i dr.) i drugih grana prava (npr. carinski propisi, porezni propisi i sl.). Na ostala pitanja koja nisu regulirana ugovorom o najmu plovila primjenjuju se propisi obveznog prava.²⁰ Novi Zakon o obveznim odnosima²¹ stupio je na snagu 1. siječnja 2006. godine. Prijašnji Zakon nije imao posebno uređen ugovor o najmu nego je ugovorom o zakupu bio obuhvaćen institut zakupa i institut najma. Iako je pravna priroda zakupa i najma slična, postoji bitna razlika između prava korištenja kod zakupa i prava uporabe koje karakterizira najam. Zbog toga je bilo bitno imenovati ugovor o najmu kao poseban ugovor i propisati bitne elemente kao i ostale karakteristike toga, u praksi, sve značajnijeg ugovora.

4. UGOVOR O NAJMU JAHTI I BRODICA ZA RAZONODU

4.1. Pojam

Ugovor o najmu plovila (jahte ili brodice) jest ugovor kojim se *najmodavac* obvezuje predati jahtu ili brodicu *najmoprimcu* na uporabu, a *najmoprimac* se

---

¹⁹ Pomorski zakonik, članak 2., stavak 2.

²⁰ Pravna vrela za pomorskougovorne odnose u našem se pravnom sustavu, s obzirom na pravnu snagu, primjenjuju prema ovom redosljedu: 1. prisilni propisi i pravila morala, 2. ugovori (uključujući opće uvjete ugovora i praksu razvijenu među ugovornim strankama), 3. uzance (lučke uzance), 4. trgovački običaji, 5. dispozitivni propisi Pomorskog zakonika, 6. dispozitivni propisi Zakona o obveznim odnosima, 7. sudska i arbitražna praksa, 8. pravna znanost – neizravno.

²¹ Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine br. 35/05.

obvezuje za to mu platiti određenu najamninu²². Jahta ili brodica daje se u najam za plovidbenu djelatnost, ali u svrhu rekreacije, a ne prijevoza. Pomorskim zakonikom kao ni drugim pomorskopравnim propisima nije reguliran ugovor o najmu plovila za razonodu. U najam se mogu dati samo jahte i brodice za gospodarske namjene. Bit ugovora o najmu, pa tako i o najmu plovila za razonodu, je da se plovilo daje krajnjem korisniku (koji će upotrebljavati jahtu ili brodicu za vlastitu razonodu) na uporabu, a ne na korištenje u gospodarske svrhe kao što je slučaj kod zakupa. Uporaba za razliku od korištenja ne obuhvaća i uživanje u smislu pribiranja plodova (zarada i sl.), odnosno uporaba isključuje najmoprimčevo stjecanje koristi od iznajmljenog plovila.

Stranke ugovora o najmu jahte ili brodice su najmodavac, koji se u Pravilniku o brodicama i jahtama naziva **čarter tvrtka**, i najmoprimac, osoba koja upotrebljava plovilo za razonodu. Uvjeti koje mora zadovoljiti osoba koja obavlja djelatnost iznajmljivanja plovila za razonodu (najmodavac) propisani su *Pravilnikom o uvjetima koje mora zadovoljiti plovni objekt, te fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost iznajmljivanja plovila* (u nastavku: *Pravilnik o uvjetima iznajmljivanja plovila*)²³. Tim Pravilnikom propisuju se minimalni uvjeti koje moraju zadovoljavati fizičke i pravne osobe koje u Hrvatskoj obavljaju djelatnost iznajmljivanja plovila. Čarter tvrtka je definirana kao fizička ili pravna osoba registrirana u Republici Hrvatskoj za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja plovila.²⁴ Ona može iznajmljivati vlastita plovila ili plovila u vlasništvu druge domaće fizičke ili pravne osobe (na temelju ugovora o zakupu) pod uvjetom da je to plovilo upisano u očevidnik brodica kao brodica za gospodarske namjene ili je upisano u upisnik jahti kao jahta za gospodarske namjene i ako dokaže da su u pogledu tog plovila podmirene sve porezne i carinske obveze. Sva prava i obveze, koja uključuju i odgovornost za ispunjavanje nabrojanih uvjeta, ima čarter tvrtka, pri čemu se ne isključuje odgovornosti vlasnika plovila ako to nije ista osoba²⁵. Čarter tvrtka je dužna raspolagati s opremom za elektroničku prijavu popisa posade i putnika što uključuje priključak na Internet, te opremu za korištenje naprednog elektroničkog potpisa. Po prirodi stvari najmoprimac može biti samo fizička osoba²⁶, jer se prema definiciji ugovora o najmu stvar predaje za uporabu što ne obuhvaća crpljenje plodova. Dakle, plovilo za razonodu može upotrebljavati samo jedna ili više fizičkih osoba.

Pravilnikom o uvjetima iznajmljivanja plovila propisane su obveze čarter tvrtke koje ona ima prema Ministarstvu pomorstva. Prije početka iznajmljivanja

---

²² Ugovor o najmu obveznog prava jest ugovor kojim se najmodavac obvezuje predati određenu stvar najmoprimcu na uporabu, a najmoprimac se obvezuje za to mu platiti određenu najamninu.

²³ Pravilnik o uvjetima koje mora zadovoljiti plovni objekt, te fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost iznajmljivanja plovila, Narodne novine, br. 41/05.

²⁴ Isto, članak 2.

²⁵ Isto, člankom 3., stavkom 3. propisano je da "sva prava i obveze ima čarter tvrtka, pri čemu se ne isključuje odgovornost vlasnika plovila sukladno posebnim propisima".

²⁶ Perkušić, Ante, Ugovor o najmu stana, Povijesni pregled, de lege lata, de lege ferenda, Hrvatsko sudstvo 2(1998.) 8, str. 7.-19.

plovila čarter tvrtka je dužna podnijeti Ministarstvu pisani zahtjev za dodjelu korisničkog prava rada na centralnoj bazi podataka u kojoj se evidentiraju sve prijave popisa posade i putnika na plovilima²⁷. Ministarstvo će čarter tvrtki, koja udovoljava nabrojenim uvjetima, dodijeliti korisničko pravo rada na centralnoj bazi podataka, uz koje će joj odrediti lozinku za korištenje aplikacije za dostavu popisa posade i putnika. Najkasnije do trenutka isplovljenja plovila čarter tvrtka je dužna poslati elektroničkim putem prijavu popisa posade i putnika (za svako plovilo) u centralnu bazu podataka. Popis posade i putnika, koji je kao povratni dokument ispisan nakon elektroničke prijave, mora se nalaziti na plovilu, a osoba koja upravlja plovilom dužna je isti predočiti na zahtjev ovlaštenoj osobi. U slučaju nemogućnosti prijave popisa posade i putnika elektroničkim putem ista se ovjerava u nadležnoj lučkoj kapetaniji ili ispostavi lučke kapetanije²⁸.

Prije početka iznajmljivanja plovila čarter tvrtka je također dužna u centralnu bazu podataka Ministarstva unijeti podatak o koncesijskom odobrenju za svako pojedino plovilo²⁹. *Uredbom o postupku davanja koncesijskog odobrenja na pomorskom dobru*³⁰ propisan je postupak i naknada za koncesijsko odobrenje koje se daje iznajmitelju plovila – čarter tvrtki za svako pojedino plovilo za koje se traži davanje koncesijskog odobrenja. Koncesijsko odobrenje daje se na vremenski rok do najviše 5 godina, a rok se određuje na kalendarske (nedjeljive) godine. Za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru čarter tvrtka plaća naknadu po registriranoj osobi na iznajmljenom plovilu.

4.2. Ugovor o najmu i ugovor o zakupu plovila

Kada govorimo o ugovoru o najmu plovila potrebno je razlikovati dvije situacije u odnosu na iznajmljena plovila: 1. iznajmljuje se vlastito plovilo i 2. iznajmljuje se plovilo koje je u vlasništvu neke druge osobe. Kada se iznajmljuje vlastito plovilo sklapa se ugovor o najmu. U praksi se i ugovor koji se sklapa između stvarnog vlasnika plovila (osobe koja je upisana u upisnik jahti ili očevidnik brodice kao vlasnik) i čarter tvrtke koja se bavi iznajmljivanjem plovila često naziva ugovor o najmu³¹. Takav je ugovor po svojim karakteristikama bliži ugovoru o zakupu jer

²⁷ Taj zahtjev mora sadržavati sljedeće podatke: naziv ili ime i sjedište čarter tvrtke; matični broj; ime i prezime odgovorne osobe; ime i prezime osoba koje će unositi prijave u centralnu bazu podataka; popis svih plovila s izzacima iz upisnika jahti, odnosno očevidnika brodice, odnosno preslike rješenja o predbilježbi upisa brodice ili jahte te e-mail adresu.

²⁸ Tako ovjereni popis posade i putnika mora se naknadno unijeti u centralnu bazu podataka.

²⁹ Prema članku 2., točki 6. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, Narodne novine, br. 158/03, "koncesijsko odobrenje je akt na temelju kojeg se fizičkim i pravnim osobama daje na korištenje pomorsko dobro za obavljanje djelatnosti koje ne isključuje niti ograničava opću upotrebu pomorskog dobra."

³⁰ Uredba o postupku davanja koncesijskog odobrenja na pomorskom dobru, Narodne novine, br. 36/04.

³¹ Pravilnik o brodicama i jahtama u članku 27., stavku 3. naziva ga ugovor o najmu kojeg je potrebno ovjerenog priložiti uz zahtjev za upis brodice u očevidnik brodice za gospodarske namjene. U članku 47. koji propisuje što sve sadrži Dozvola za plovidbu brodice, u napomenama (točka 13.) se nabraja i ugovor o najmu. U oba ova slučaja riječ je o zakupu broda.

vlasnik jahte ili brodice daje svoje plovilo čarter tvrtki na korištenje, a čarter tvrtka se obvezuje za to platiti zakupninu. Korištenje obuhvaća stjecanje koristi u vidu zarade koju čarter tvrtka stječe daljnjim davanjem plovila u najam. Postoji samo jedna iznimka koju predviđa Zakon o obveznim odnosima kada najmoprimac može ostvariti prihod od iznajmljene stvari. To je slučaj davanja stvari u podnajam. Najmoprimac može stvar dati u podnajam samo uz suglasnost najmodavca i na taj način ostvariti korist od iznajmljene stvari. Međutim, slučaj u kojem vlasnik jahte ili brodice daje plovilo čarter tvrtki po svojim je obveznopравnim obilježjima ugovor o zakupu, a ne podnajam.

4.3. Bitni elementi ugovora o najmu plovila

Usporednom analizom odredaba ugovora o najmu i ugovora o zakupu može se uočiti kako su razlike u njihovom pravnom uređenju neznatne, kao što im je uostalom i pravna priroda slična. Ugovor o najmu ima gotovo iste značajke kao i ugovor o zakupu. Najam je imenovani, konsezualan, dvostrano obavezan, naplatan i kauzalan ugovor. Kauza kod najma je naplatno prepuštanje stvari na uporabu.

Najam je u načelu neformalan ugovor, ali za najam nekretnine propisan je obavezan pisani oblik sklapanja ugovora. Predmet najma, dakle mogu biti pokretne i nepokretne stvari. Jahta, jahta u gradnji i brodica su pokretne stvari. Ti plovni objekti su namijenjeni plovidbi što samo po sebi znači da je pokretnost svojstvo koje ih bitno obilježava. Međutim, razlozi pravne sigurnosti zbog vezanosti ostvarivanja stvarnih prava na plovnim objektima s njihovom državnom pripadnošću, kao i zbog njihove velike vrijednosti i gospodarskog značaja, nalogali su rješenja prema kojem su jahte i brodice u pogledu stjecanja, prijenosa i gubitka stvarnih prava podvrgnuti knjižnom režimu, tj. izjednačeni su u tom pogledu s nekretninama. To ne bi trebalo utjecati na formu ugovora o najmu plovila. Kako su, dakle predmeti ugovora o najmu plovila pokretne stvari takav ugovor je neformalni pravni posao pa nije obavezna pismena forma ugovora. Pogrešno se može shvatiti iz pojedinih odredbi Pravilnika o brodicama i jahtama da je ugovor o najmu potrebno zaključiti u pismenom obliku kako bi se po potrebi mogao evidentirati u upisnik jahti ili očevidnik brodica. Međutim taj primjer, koji je propisan Pravilnikom o brodicama i jahtama (evidencija "ugovora o najmu" u upisniku ili očevidniku) odnosi se na ugovor o zakupu jahte ili brodice sklopljen između vlasnika plovila i čarter tvrtke. Prema Pomorskom zakoniku svaki ugovor o zakupu broda ili drugog plovnog objekta mora se sklopiti u pismenom obliku.

Iz svega navedenoga slijedi da *ugovor o najmu jahti i brodica* određuju ovi bitni elementi:

objekt najma mora biti plovilo za razonodu (jahta ili brodica upisana za gospodarske namjene),

plovilo se mora dati u najam radi razonode (rekreacije) plovilom,
za uporabu plovila plaća se najamnina,
vrijeme trajanja ugovora.

Uporaba same stvari (jahte i brodice) nije bitan sastojak ugovora jer se stvar može uzeti u najam, a da se ne upotrebljuje (npr. najmoprimac ne boravi na plovilu). U takvom slučaju ugovor o najmu ostaje takvim ugovorom pod uvjetom da najmoprimac plaća ili je platio najamninu. Ipak je potrebno istaknuti da je smisao sklapanja ugovora o najmu uporaba u rekreacijske svrhe, a ne korištenje plovila u gospodarske svrhe, kao kod ugovora o zakupu.

Ugovor o najmu može se sklopiti na određeno ili neodređeno vrijeme. Međutim, uobičajeno je da se ugovor o najmu plovila sklapa na određeno vrijeme, u praksi je to najčešće kraći vremenski period, dok se ugovor o zakupu između vlasnika plovila i čarter tvrtke češće sklapa na duži vremenski period što je u skladu s karakteristikama zakupa plovila u pomorstvu.

Ne postoji jedinstveni oblik, a niti je standardiziran ugovor o najmu plovila. Sadržaj ugovora o najmu plovila ovisi o mnogim elementima kao što su vrsta plovila, dužina plovila, trajanja ugovora, način plaćanja najmnine i dr.

4.4. Obveze najmodavca – čarter tvrtke

4.4.1. Predaja stvari

Temeljna je obveza najmodavca (čarter tvrtke) da najmoprimcu preda plovilo na ugovorenom mjestu i u ugovoreno vrijeme u ispravnom stanju³². Ako je ugovoreno točno određeno plovilo najmodavac je dužan predati plovilo koje je ugovoreno. Jahta upisana u upisnik jahti mora imati ime, a brodica upisana u očevidnik brodica mora imati oznaku, a može imati i ime. Osim imena, odnosno oznake jahtu i brodicu individualiziraju i drugi podaci kao što je luka upisa i tehnički podaci plovila (baždarski podaci). Ugovoriti se mogu i svojstva plovila. Tada je najmoprimac dužan predati plovilo koje ima ugovorena svojstva. S obzirom na stanje plovila najmodavac je dužan predati plovilo u takvom stanju da se može upotrebljavati prema ugovorenoj ili uobičajenoj namjeni.³³ To u prvom redu znači da plovilo mora biti sposobno za plovidbu te da mora imati sve važeće isprave koje to dokazuju. Predaja stvari (plovila) u ugovoru o najmu kao konsekvencijalnom ugovoru ne znači nastanak, nego ispunjenje ugovorne obveze. Iz takvog ugovornog odnosa proizlazi pravo najmoprimca zahtijevati predaju plovila od najmodavca.

---

³² Zakon o obveznim odnosima, članak 553., stavak 1.

³³ Plovilo se predaje na točno ugovorenom mjestu, a uobičajeno je i da se predaje u točno ugovoreno vrijeme. Također je uobičajeno da se plovilo predaje čisto i uredno, opremljeno i spremno za plovidbu s punim spremnicima vode i goriva.

4.4.2. Stanje plovila podobno za ugovorenu uporabu

Najmodavac je dužan najmomprimcu predati stvar u stanju podobnom za ugovorenu uporabu. S obzirom da je riječ o najmu plovila postoji niz prisilnih odredbi pomorskog upravnog prava o uvjetima koje moraju zadovoljiti iznajmljena plovila. Najvažniji uvjet koje mora zadovoljiti bilo koji plovni objekt pa tako i plovilo koje se iznajmljuje jest sposobnost za plovidbu. Jahta ili brodica je sposobna za plovidbu u određenim područjima plovidbe i za određenu namjenu ako udovoljava odredbama Pomorskog zakonika, Pravilnika o brodicama i jahtama i *Tehničkim pravilima za statutarnu certifikaciju jahti i brodica* te ako ima najmanji propisani broj članova posade potrebnih za sigurnu plovidbu sa propisanom osposobljenošću. Tehnička pravila za statutarnu certifikaciju jahti³⁴ i brodica³⁵ koje donosi Hrvatski registar brodova, su propisi doneseni na temelju Pomorskog zakonika, Pravilnika o brodicama i jahtama te europske Direktive 94/25/EC o plovilima za šport i razonodu, a u svrhu utvrđivanja sposobnosti jahte i brodice za plovidbu. Sposobnost za plovidbu utvrđuje se obavljanjem tehničkog nadzora, a posvjedočuje izdavanjem odgovarajućih isprava, zapisa i knjiga.³⁶

Jahti koja je upisana u upisnik jahti i za koju je utvrđena sposobnost za plovidbu priznata organizacija izdaje *Svjedodžbu o sposobnosti jahte za plovidbu*³⁷. Brodici koja je upisana u očevidnik brodica lučka kapetanija izdaje *Dozvolu za plovidbu*³⁸. Za vrijeme plovidbe *Svjedodžba o sposobnosti jahte za plovidbu* mora se nalaziti na jahti, a *Dozvola za plovidbu* na brodici. Osim potrebnih svjedodžbi i knjiga koje se nalaze na plovilu, sve brodice i jahte koje plove unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske moraju imati pomorsku informativnu kartu.

U Hrvatskoj se može iznajmiti samo ona jahta ili brodica koja je u vlasništvu hrvatske pravne ili fizičke osobe i koja je upisana u hrvatski upisnik jahti, odnosno hrvatski očevidnik brodica³⁹. U upisnik jahti mora se upisati jahta koja je u cjelini u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba državljana Republike Hrvatske s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, dok se u očevidnik brodica mora upisati brodica duljine veće od 2,5 metara ili brodica s ukupnom snagom porivnih strojeva većom od 5 kW, koja je u cjelini u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s prebivalištem,

---

³⁴ U svrhu Tehničkih pravila za statutarnu certifikaciju jahti i brodica pojam jahta isključuje plovila eksperimentalne izvedbe, ronilice, plovila na zračnom jastuku i hidrokrila plovila.

³⁵ Pojam brodica isključuje plovila eksperimentalne izvedbe, ronilice, plovila na zračnom jastuku, hidrokrila plovila i plovila namijenjena isključivo za natjecanja.

³⁶ Sadržaj, obrasce, način vođenja isprava, zapisa i knjiga, kao i oblik, rokovi valjanosti, mogućnosti produljenja valjanosti, prestanak valjanosti, suspenzija ili povlačenje isprava, zapisa i knjiga, propisani su Tehničkim pravilima.

³⁷ Valjanost svjedodžbe o sposobnosti jahte za plovidbu je 5 godina.

³⁸ Ukoliko se prilikom pregleda brodice utvrde nedostaci i ako ti nedostaci bitno ugrožavaju njenu sposobnost za plovidbu lučka kapetanija može oduzeti vlasniku ili brodaru *Dozvolu za plovidbu* brodice.

³⁹ Pomorski zakonik, članak 9., točka 4.

odnosno sjedištem u Republici Hrvatskoj⁴⁰. Postoji očevidnik brodica za osobne potrebe, očevidnik brodica za gospodarske namjene i očevidnik javnih brodica. Brodica koja se iznajmljuje mora se upisati u očevidnik brodica za gospodarske namjene.⁴¹

U skladu s propisima o sigurnosti plovila čarter tvrtka (najmodavac) je dužna održavati plovilo na način da je sigurno za plovidbu i morski okoliš. S tim u vezi najmodavac je dužan naknaditi najmoprimcu troškove eventualnih popravaka koje je ovaj izvršio, bilo stoga što nisu trpjeli odgađanje ili ih najmodavac, obaviješten o njima, nije izvršio u primjerenom roku.⁴² Troškovi sitnih popravaka i troškovi redovite uporabe padaju na teret najmoprimca.⁴³ O potrebi popravka na plovilu najmoprimac je dužan bez odgađanja obavijestiti najmodavca, u protivnom odgovara za odatle nastalu štetu. Iz toga proizlazi pravo najmoprimca na raskid ugovora ili sniženje najamnine. Ako za vrijeme trajanja najma plovilo dospije u takvo stanje da ne može služiti ugovorenoj uporabi ili ako je zbog potrebnih popravaka njegova uporaba u znatnoj mjeri i za dulje vrijeme smanjena, a najmoprimac za to nije kriv, najmoprimac ima pravo na sniženje najamnine, pa i na raskid ugovora ako se stvar ne osposobi za uporabu u primjerenom roku.⁴⁴ Ugovor o najmu raskida se jednostranom izjavom volje najmoprimca. Raskid ugovora djeluje *ex tunc*, jer najmoprimac nije niti započeo s uporabom stvari. Najmodavac će u tom slučaju biti dužan vratiti najamninu, ako mu je ona već plaćena (uobičajeno je da najamnina za plovilo plati unaprijed), te će morati naknaditi štetu koju je pretrpio najmoprimac zbog neispunjenja obveze. Najmodavac snosi poreze i druge javne terete iznajmljene stvari.⁴⁵

Pored nabrojanih uvjeta jahta (ili brodica) je sposobna za plovidbu ako njom upravlja osoba ovlaštena za upravljanje plovilom i ako ima najmanji propisan broj članova posade s odgovarajućim svjedodžbama, odnosno uvjerenjima o osposobljenosti. Iz ove odredbe pomorskog upravnog prava proizlaze obveze za najmodavca, ali i za najmoprimca. Pravna ili fizička osoba koja iznajmljuje jahtu ili brodicu bez posade, dužna je prije iznajmljivanja jahte ili brodice provjeriti da li najmoprimac posjeduje odgovarajuće uvjerenje, odnosno svjedodžbu o osposobljenosti. Ukoliko ne posjeduje dužna mu je osigurati kvalificiranu osobu ili osobe koje će upravljati jahtom, a koja će imati odgovarajuću svjedodžbu,

---

⁴⁰ Članak 20., stavak 2. Pravilnika o brodicama i jahtama propisuje fakultativni upis brodice (vlasnik je strana osoba, ali tada brodica mora pretežno boraviti u hrvatskom moru), dok članak 188., stavak 2. propisuje bezuvjetni fakultativni upis jahte.

⁴¹ Vlasnik brodice za prijevoz tereta može zatražiti da se brodica upiše u upisnik brodova, a vlasnik brodice za prijevoz putnika, odnosno brodice za šport i razonodu može zatražiti da se brodica upiše u upisnik jahti iako ne udovoljava kriterijima iz definicije broda, odnosno jahte. Na takvu brodicu će se u pogledu stvarnih prava primjenjivati odredbe Pomorskog zakonika koje se odnose na brodove i jahte.

⁴² Zakon o obveznim odnosima, članak 554., stavak 2.

⁴³ Isto, stavak 3.

⁴⁴ Isto, članak 555.

⁴⁵ Isto, članak 554., stavak 5.

odnosno uvjerenje o osposobljenosti. Troškovi korištenja usluga kvalificirane osobe padaju na teret najmoprimca.

4.4.3. Odgovornost za materijalne nedostatke

Najmodavac odgovara za nedostatke plovila koji smetaju njegovoj ugovorenoj ili redovitoj uporabi bez obzira je li za njih znao ili ne, te za nepostojanje svojstava i odlika predviđenih ugovorom, osim onih manjeg značenja.⁴⁶ Razlog odgovornosti je nemogućnost uporabe iznajmljene stvari bez obzira na to je li za nedostatke najmodavac znao ili ne. Stoga se ne može osloboditi odgovornosti dokazujući da nije znao ili morao znati za njih. Teret dokaza o postojanju materijalnih nedostataka je na najmoprimcu. Najmodavac ne odgovara za nedostatke koji su u trenutku sklapanja ugovora bili poznati najmoprimcu ili mu nisu mogli ostati nepoznati, ali odgovara za nedostatke koji su najmoprimcu, zbog njegove krajnje nepažnje, ostali nepoznati, ako je za njih znao i namjerno ih prešutio⁴⁷. Odgovornost najmodavca posljedica je prešućivanja nedostataka u zloj nakani, što je protivno načelu savjesnosti i poštenja. Najmodavac odgovara za sve nedostatke plovila ako je tvrdio da ono nema nikakvih nedostataka⁴⁸. Proširena odgovornost najmodavca utvrđena je stoga što je on svojom izričitom tvrdnjom naveo najmodavca da se pouzda u njegovu tvrdnju, zbog čega pri redovitom pregledu plovila nije postupio onako kako bi postupila brižljiva osoba. Najmoprimac je dužan bez odgađanja obavijestiti najmodavca o nedostatku koji bi se pokazao u tijeku najma, osim ako najmodavac zna za nedostatak, u protivnom gubi pravo na naknadu štete zbog nedostatka, a dužan je najmodavcu naknaditi štetu koju je pretrpio zbog toga⁴⁹. Odredbe o odgovornosti primjenjuju se i na nedostatke plovila koji nastanu u tijeku najma⁵⁰.

Pravila o odgovornosti najmodavca za materijalne nedostatke su dispozitivne prirode, što znači da ih stranke ugovorom mogu ograničiti ili čak sasvim isključiti. Međutim, uglavak o isključenju ili ograničenju odgovornosti je ništetan ako je najmodavac znao za nedostatke i namjerno ih prešutio, ako nedostatak onemogućuje uporabu plovila ili je taj uglavak nametnuo koristeći se svojim monopolskim ili gospodarskim položajem⁵¹. Namjernim prešućivanjem nedostataka koji su mu bili poznati, najmodavac postupa protivno načelu savjesnosti i poštenja. Ugovor o najmu ne bi imao smisla ako nedostatak stvari onemogućuje uporabu jer nije moguće ispuniti svrhu zbog koje je ugovor o najmu sklopljen. Monopolski položaj najmodavac može steći zbog pomanjkanja ponude stvari koja se iznajmljuje.

---

⁴⁶ Isto, članak 557., stavak 1.

⁴⁷ Isto, stavak 2.

⁴⁸ Isto, stavak 3.

⁴⁹ Isto, stavak 4.

⁵⁰ Isto, stavak 5.

⁵¹ Isto, članak 558.

4.4.4. Odgovornost za pravne nedostatke

Osim za materijalne nedostatke plovila najmodavac je obvezan zaštititi najmoprimca i u slučaju pravnih nedostataka. Odgovornost za pravne nedostatke razumijeva dužnost zaštite najmoprimca od prava i zahtjeva trećih osoba kojima bi njegovo pravo uporabe iznajmljenog plovila bilo isključeno ili suženo.⁵² Ovdje se može raditi o evikciji⁵³ ili o samovlasnom oduzimanju plovila najmoprimcu. Kod ugovora o najmu evikcija postoji kada treća osoba pravno uznemirava najmoprimca u uporabi iznajmljene stvari. Uznemiravanje trećega mora se temeljiti na nekom pravu koje je postojalo prije nego je najmodavac predao najmoprimcu stvar u posjed. Utvrđi li se da trećoj osobi pripada neko pravo koje sasvim isključuje pravo najmoprimca na uporabu stvari, ugovor se raskida po samom zakonu, a najmodavac je dužan najmoprimcu naknaditi štetu. Kad se pravom trećega samo ograničuje najmoprimčevo pravo, ovaj može raskinuti ugovor ili zahtijevati sniženje najamnine, a u svakom slučaju ima pravo na naknadu štete⁵⁴.

Samovlasno oduzimanje iznajmljene stvari ne predstavlja evikciju, jer se radi o faktičnom, a ne pravnom uznemiravanju najmoprimca. Najmoprimac je dužan obavijestiti najmodavca o samovlasnom oduzimanju iznajmljene stvari od strane treće osobe, kako bi ovaj iskoristio pravna sredstva koja mu stoje na raspolaganju. Obveza obavješćivanja najmodavca predviđena je i u slučaju kada najmoprimac sam zatraži zaštitu u posebnom, hitnom postupku ili se posluži dopuštenom samopomoći. Obavijest neće biti potrebna u slučaju kada je uznemiravanje poznato najmodavcu, u protivnom propusti li najmoprimac obavijestiti najmodavca, odgovara za štetu koju pretrpi najmodavac zbog toga. U faktično uznemiravanje najmoprimčeva prava uporabe spada i uznemiravanje najmoprimca u uporabi te stvari bez pravne osnove.⁵⁵

4.4.5. Obvezno osiguranje od odgovornosti za nematerijalne štete

Zbog sve većeg broja i vrijednosti jahti i brodica, u okviru pomorskog osiguranja formirani su posebni uvjeti osiguranja za te plovne objekte. Osiguranje jahti i brodica obuhvaća: a) osiguranje trupa i strojeva plovila (kasko osiguranje) te dodatno osiguranje (raznih uzgrednih interesa) i b) osiguranje od odgovornosti vlasnika ili korisnika plovnih objekata i drugih osoba koje u različitim ulogama sudjeluju u gospodarskom iskorištavanju jahti i brodica. Kasko osiguranje jahti i brodica je dobrovoljno, dok je osiguranje od odgovornosti u ograničenom opsegu zakonski obvezno. Tako sve domaće i strane brodice i jahte ukupne snage porivnog uređaja veće od 15 kW, koje plove u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, moraju imati valjanu policu o obveznom osiguranju

---

⁵² Gorenc, Vilim i grupa autora, Komentar zakona o obveznim odnosima, 2005., str. 845.

⁵³ Evikcija je pravni akt treće osobe kojim ta osoba na temelju svojeg prava isključuje ili ograničuje najmoprimčevo pravo uporabe iznajmljene stvari.

⁵⁴ Zakon o obveznim odnosima, članak 560., stavak 3.

⁵⁵ Gorenc, isto, str. 846.

vlasnikove odgovornosti za nematerijalne štete (tjelesne štete).⁵⁶ Obvezi sklapanja ugovora o osiguranju podliježe vlasnik jahte ili brodice. Pod tim pojmom treba podrazumijevati svakog korisnika plovila⁵⁷, kao i korisnika leasinga⁵⁸. Vlasnik ili korisnik plovila⁵⁹ dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju uporabom brodice ili jahte može nanijeti trećim osobama zbog smrti, tjelesne ozljede ili narušavanja zdravlja. Polica osiguranja, kao potvrda o postojanju ugovora o obveznom pomorskom osiguranju mora se nalaziti na plovilu te na zahtjev predočiti ovlaštenoj osobi.

Ovo obvezno osiguranje ne umanjuje značaj ostalih vrsta dobrovoljnog osiguranja od rizika kojima su izložene jahte i brodice. Vrijednosti jahti i brodica za razonodu sve su veće pa je razumljivo da osim obveznog osiguranja, postoji interes i za vidove dobrovoljnog osiguranja. Interes za osiguranje plovila ili odgovornosti proizlazi iz nekog pravnog odnosa nositelja prema osiguranom predmetu, a u osiguranju jahti i brodica opseg mogućih pravnih odnosa je vrlo širok. Vlasnik plovila ima opravdan interes za njegovo osiguranje budući da on snosi štetne posljedice uništenja ili oštećenja plovila. Međutim, pravo vlasništva nije isključivi kriterij za ocjenu postojanja osigurljivog interesa. U Pravilniku o brodicama i jahtama naglašava se da interes za osiguranje plovila ima i korisnik leasinga (osoba koja je, uz financijski aranžman s bankom, kupila plovilo na temelju ugovora o leasingu i koja formalno nije vlasnik). Poseban interes za osiguranje imaju korisnici plovila, dakle čarter tvrtke. Kada je čarter tvrtka ujedno i vlasnik plovila onda njen interes proizlazi iz vlasničkopravnih odnosa. Ako čarter tvrtka nije vlasnik, nego korisnik ona također ima interes za osiguranje plovila.⁶⁰ Uobičajeno je da upravo ona osigurava plovilo od kasko rizika i od odgovornosti. Plovilo rijetko osigurava najmoprimac, prema teoretski i ta osoba ima interes za osiguranje, posebno svoje odgovornosti.

4.5. Prava i obveze najmoprimca

4.5.1. Općenito

Temeljne obveze najmoprimca iz ugovora o najmu su: *uporaba plovila u skladu s ugovorom i namjenom stvari, plaćanje najamnine i povrat stvari nakon prestanka najma*. Obveze najmoprimca dolaze u obzir tek nakon što je najmodavac ispunio svoju obvezu predaje iznajmljene stvari. Od trenutka predaje najmoprimac može

⁵⁶ Pravilnik o brodicama i jahtama, članak 8.

⁵⁷ Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, Narodne novine, br. 151/05, članak 2., stavak 1, točka 4.

⁵⁸ Pravilnik o brodicama i jahtama, članak 2., točka 17. pod pojmom vlasnik brodice podrazumijeva vlasnika brodice i korisnika leasinga.

⁵⁹ Čarter tvrtka je korisnik jahte ili brodice za gospodarske namjene koja se iznajmljuje i ona je obvezna osigurati odgovornost.

⁶⁰ Prema *Pravilniku o brodicama i jahtama* i *Pravilniku o uvjetima iznajmljivanja plovila*, čarter tvrtka ima sva prava, obveze i odgovornost u odnosu na plovilo koje se iznajmljuje iz čega proizlazi i interes čarter tvrtke za osiguranje tog plovila.

rabiti plovilo, odnosno ostvariti svrhu zbog koje je ugovor o najmu sklopljen. Najmoprimac je dužan upotrebljavati plovilo u skladu s ugovorom i namjenom plovila kao dobar gospodarstvenik, odnosno dobar domaćin⁶¹. Uporaba iznajmljene stvari prije svega je pravo najmoprimalca. Uporaba nije bitan sastojak ugovora o najmu, jer se stvar može uzeti u najam, a da se ne upotrebljava. Najmoprimac može rabiti stvar onako kako je to određeno ugovorom ili namjenom stvari.

Najmoprimac je dužan platiti najamninu. Naplata najamnine ekonomska je svrha davanja plovila u najam. Najmoprimac je obvezan snositi troškove pogona plovila što znači da je dužan snositi troškove goriva, maziva, hrane, taksa i drugih davanja koja su u vezi s uporabom broda. Najmoprimac je, nakon što protekne ugovor, dužan vratiti plovilo na ugovorenom mjestu i u ugovoreno vrijeme te u stanju u kojem ga je primio. Njega zbog toga tereti dužnost održavanja plovila dok traje ugovor o najmu. Time se podrazumijeva da je dužan snositi troškove koji su potrebni da se stanje jahte ili brodice ne pogorša u odnosu na ono koje je postojalo pri predaji plovila, osim pogoršanja koja nastaju redovitim i uobičajenim korištenjem tog plovila. To uključuje i snošenje troškova manjih popravaka.

Najmoprimac može dati plovilo u podnajam samo na temelju pisanog pristanka najmodavca. Ako najmoprimac ne vrati najmodavcu plovilo nakon što protekne ugovoreno vrijeme najma dužan je za prekoračeno vrijeme platiti naknadu u visini višestruke najamnine. Kada je najmoprimac kriv za zakašnjenje u vraćanju plovila odgovara najmodavcu i za svaku štetu iznad te svote.

4.5.2. Uporaba plovila prema ugovoru

Najmoprimac je dužan rabiti plovilo u skladu s ugovorom i namjenom plovila kao dobar gospodarstvenik, odnosno kao dobar domaćin. On odgovara za štetu koja može nastati zbog uporabe plovila suprotne ugovoru ili uporabe kojoj plovilo nije namijenjeno, neovisno o tome je li plovilo rabio on ili neka osoba po njegovu nalogu, podnajmoprimac ili koja druga osoba kojoj je on prepustio stvar na uporabu.⁶² Ako najmoprimac i nakon opomene najmodavca rabi plovilo protivno ugovoru ili njegovoj namjeni, zanemaruje održavanje plovila, oštećuje ga, osobito ako neovlašteno prepušta trećemu uporabu plovila, najmodavac može otkazati ugovor bez pridržavanja otkaznog roka.⁶³

Najmoprimac se mora pridržavati propisa o područjima plovidbe jahte ili brodice. Jahta ili brodice ovisno o svojoj veličini, konstrukciji i drugim tehničkim karakteristikama može ploviti u području plovidbe I. koja obuhvaća međunarodnu plovidbu svim morima i vodama koje su pristupačne s mora, područje plovidbe II. koje obuhvaća međunarodnu plovidbu Jadranskim morem, područje plovidbe III. koje obuhvaća plovidbu unutarnjim morskim vodama, teritorijalnim morem RH i vodama koje su pristupačne s mora te područje plovidbe IV. koje obuhvaća

---

⁶¹ Zakon o obveznim odnosima, članak 561., stavak 1.

⁶² Zakon o obveznim odnosima, članak 561., stavak 2.

⁶³ Isto, članak 562.

plovidbu lukama, zaljevima, rijekama hrvatskog Jadranskog slijeva do granica do koje su one plovne s morske strane, te Prokljanskim jezerom.

Najmoprimac može upravljati jahtom ili brodicom samo ako posjeduje odgovarajuće uvjerenje, odnosno svjedodžbu o osposobljenosti. Osobe sa višim stupnjem osposobljenosti mogu zapovijedati, odnosno upravljati s plovilom za koje se traži niža kategorija upravljanja. Tako osobe osposobljene za zapovjednika jahte mogu upravljati i brodicama. Pravilnikom o brodicama i jahtama propisani su uvjeti stjecanja pojedine svjedodžbe ili uvjerenja kao i najmanji broj članova posade potreban za sigurnu plovidbu jahti i brodica.

Na brodice koje se iznajmljuju bez posade primjenjuju se odredbe o najmanjem broju članova posade i njihovoj osposobljenosti koje se odnose na brodice za osobne potrebe. Za tu vrstu brodice ako plavi u području plovidbe I. i II. propisano je da u plovidbi mora imati najmanje jednu osobu koja upravlja brodicom osposobljenom za voditelja brodice kategorije C i jednog člana posade osposobljenog za voditelja brodice kategorije B.⁶⁴ Brodica koja plavi u području plovidbe III. i IV. mora imati u plovidbi osobu koja upravlja brodicom osposobljenu za voditelja brodice kategorije B.⁶⁵ Jahta do 30 BT neovisno o namjeni koja plavi u području plovidbe I. i II. mora imati zapovjednika s uvjerenjem o osposobljenosti voditelja brodice kategorije C i jednog člana posade.⁶⁶ Jahta do 30 BT za gospodarske namjene, koja se iznajmljuje s posadom u području plovidbe III., III.a, III.b, III.c i IV. mora imati zapovjednika s uvjerenjem o osposobljenosti za voditelja brodice kategorije C. Ako se ova jahta iznajmljuje bez posade njome može zapovijedati osoba osposobljena kao voditelj brodice kategorije B.⁶⁷ Jahta od 30 BT do 100 BT neovisno o namjeni i području plovidbe mora imati zapovjednika sa svjedodžbom o osposobljenosti za zapovjednika jahte kategorije A i jednog člana posade osposobljenog za voditelja brodice kategorije B,⁶⁸ dok jahta od 100 do 500 BT mora imati zapovjednika jahte kategorije B, jednog člana posade sa svjedodžbom o osposobljenosti za člana posade koji čini dio plovidbene straže u strojarnici i jednog člana posade sa svjedodžbom o osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu.⁶⁹ Jahta preko 500 BT neovisno o području plovidbe mora imati zapovjednika sa svjedodžbom o osposobljenosti za zapovjednika broda do 3000 BT, jednog člana posade sa svjedodžbom o osposobljenosti za časnika stroja odgovornog za stražu u strojarnici na brodovima sa strojem porivne snage od 750 kW ili jačim i dva člana posade osposobljene za postupke u slučaju opasnosti.⁷⁰

---

⁶⁴ Pravilnik o brodicama i jahtama, članak 71.

⁶⁵ Isto, članak 72.

⁶⁶ Isto, članak 80.

⁶⁷ Isto, članak 81.

⁶⁸ Isto, članak 82.

⁶⁹ Isto, članak 83. Zapovjednik mora imati i svjedodžbe o dopunskoj osposobljenosti (za temeljnu sigurnost, za upravljanje gašenjem požara i za pružanje prve pomoći).

⁷⁰ Isto, članak 84. Zapovjednik mora imati i svjedodžbe o dopunskoj osposobljenosti kao i zapovjednik jahte od 100 do 500 BT.

4.5.3. *Plaćanje najamnine*

Najamnina je naknada koju najmoprimac plaća najmodavcu za uporabu plovila. Prema tome, obveza plaćanja najamnine ne počinje u trenutku sklapanja ugovora o najmu, nego u trenutku kada najmodavac ispuní svoju obvezu i preda iznajmljeno plovilo najmoprimcu⁷¹. Za plaćanje najamnine nije nužno je li iznajmljenu stvar najmoprimac doista počeo rabiti, nego je dostatno da je imao mogućnost uporabe. Najmoprimac je dužan plaćati najminu u rokovima određenim ugovorom ili zakonom, a u nedostatku ugovorne ili zakonske odredbe, kako je uobičajeno u mjestu predaje stvari najmoprimcu.⁷² Plaćanje najamnine čini bitan sastojak ugovora o najmu i temeljnu obvezu najmoprimca. Visinu najamnine redovito određuju ugovorne strane. Ugovorne strane također mogu same odrediti kada će se platiti, odnosno plaćati najamnina. One mogu dogovoriti plaćanje najamnine u jednakim obrocima u određenim razdobljima, ali i da se cijeli iznos plaća odjednom, na početku ili po isteku roka na koji je sklopljen ugovor o najmu. Uobičajeno je u domaćoj praksi iznajmljivanja plovila za razonodu da se manji dio najamnine (30-50%) plaća prilikom sklapanja (potpisivanja) ugovora o najmu, a ostatak iznosa najamnine (50-70%) najkasnije mjesec dana prije ukrcaja na jahtu ili brodicu.

Najmodavac može otkazati ugovor o najmu bez pridržavanja otkaznog roka ako je najmoprimac dva uzastopna roka u zakašnjenju s plaćanjem najamnine ili znatnog dijela najamnine. Ali ugovor ostaje na snazi ako najmoprimac plati iznos dužne najamnine prije nego mu je otkaz priopćen.⁷³

Pravila o rokovima plaćanja najamnine su dispozitivne naravi, zbog čega ugovorne stranke mogu dogovoriti plaćanje unaprijed. Kod najma plovila uobičajeno je da se najamnina plaća u obliku predujma (avansa). Predujam je novčana svota koju jedna strana pri sklapanju ili tijekom ispunjenja ugovora daje drugoj na ime djelomičnog ispunjenja svoje ugovorene obveze. Predujam ima svrhu omogućiti primatelju da ispuní obvezu, ali je i sredstvo ispunjenja ugovora. Predujmljena svota prelazi u vlasništvo primatelja, s tim da se pri ispunjenju ugovora uračunava u ispunjenje obveze davatelja predujma. Uvidom u različite ugovore o najmu jahti i brodica vidljivo je da se u međusobnim odnosima stranaka često koristi kaucija kao novčani iznos koji dužnik (najmoprimac) predaje vjerovniku (najmodavcu – čarter tvrtki) kao osiguranje ispunjenja obveze. Prvenstveno se misli na upotrebu plovila u skladu s ugovorom o najmu ili namjenom stvari. Ako najmoprimac vrati plovilo u stanju u kakvom ga je primio (ispuní obvezu vraćanja plovila) najmodavac mu je dužan vratiti iznos kaucije.⁷⁴

---

⁷¹ Gorenc, isto, str. 846.

⁷² Zakona o obveznim odnosima, članak 563.

⁷³ Isto, članak 564.

⁷⁴ Ugovor o kauciji koji se zaključuje predajom kaucije je realan i akcesoran ugovor. Dužnik pristaje da predmet kaucije (novčani iznos ili druge zamjenive stvari) definitivno pripadne vjerovniku ako dužnik ne ispuní obvezu. Visina kaucije se određuje prema vrijednosti činidbe koju osigurava.

4.5.4. Povrat plovila

Najmoprimac je dužan nakon prestanka najma vratiti iznajmljeno plovilo⁷⁵. On ne odgovara za istrošenost plovila nastalu njegovom redovitom uporabom, niti za oštećenja kao posljedicu dotrajalosti⁷⁶. Naime, svaka stvar se redovitom uporabom troši i vremenom oštećuje i pored toga što je uredno čuvana i rabljena. Ako nije drugačije ugovoreno, najmoprimac je dužan, ukoliko je izvršio kakve promjene na plovilu, vratiti ga u stanju u kojem je bio u vrijeme predaje u najam⁷⁷. Najmoprimac ima pravo odnijeti dodatke što ih je učinio na plovilu ako je odvajanje moguće bez oštećenja plovila, ali pravo je najmodavca da ih zadrži ako mu isplati njihovu protuvrijednost u vrijeme vraćanja.

4.6. Prestanak ugovora o najmu

Ugovor o najmu sklopljen na određeno vrijeme prestaje istekom tog vremena. Osim tog načina ugovor o najmu može prestati otkazom ugovora⁷⁸, raskidom ugovora⁷⁹ i propašću stvari. Najmodavac i najmoprimac mogu točno odrediti datum prestanka ugovora ili odrediti da ugovor traje određeno vrijeme od dana sklapanja ugovora. Nakon proteka ugovorenog vremena najmoprimac je dužan vratiti plovilo najmodavcu. U protivnom, najmodavac može podići tužbu za povrat iznajmljenog plovila. Osim toga najmodavac ima pravo zahtijevati naknadu štete zbog toga što ne može rabiti plovilo ili ga dati drugome u najam.

Najam prestaje ako iznajmljeno plovilo propadne višom silom ili događajem za koji nije odgovorna ni jedna ugovorna strana (slučaj). Plovilo koje je predmet ugovora o najmu može slučajno propasti ili biti oštećeno od vremena kada je sklopljen ugovor o najmu do njegovog potpunog ispunjenja. Radi se o nastupanju nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti. Predajom iznajmljenog plovila ne dolazi do prijelaza rizika za njegovu slučajnu propast ili oštećenje s najmodavca na najmoprimca. Stoga rizik slučajne propasti ili oštećenja snosi najmodavac za čitavo vrijeme trajanja ugovora o najmu. Takav ugovor prestaje po samom zakonu, a najmodavac

---

⁷⁵ Zakon o obveznim odnosima, članak 566., stavak 1.

⁷⁶ Isto, stavak 2.

⁷⁷ Isto, stavak 3.

⁷⁸ Otkaz je jednostrana izjava volje jedne strane kojom prestaje ugovor o najmu. Otkaz je način prestanka ugovora o najmu sklopljenog na neodređeno vrijeme (ZOO, članak 576.). Suprotno raskidu, ugovor o najmu na neodređeno vrijeme može se otkazati bez navođenja razloga i bez postojanja krivnje druge strane. Za pokretne stvari nije predviđen poseban oblik za davanje otkaza, dok se otkaz ugovora o najmu nekretnine daje u pisanom obliku. Osim toga otkazom može prestati ugovor o najmu i u slučajevima iz članaka 562. (otkaz zbog protuugovorene uporabe) i 564. (otkaz zbog neplaćanja najamnine), 573. (otkaz zbog otuđenja stvari).

⁷⁹ Razlozi za raskid ugovora propisani su člankom 553., stavak 2, člankom 555., člankom 559., člankom 560., stavak 2. i člankom 578. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima. Postoji razlika između otkaza najma sklopljenog na neodređeno vrijeme i raskida ugovora o najmu. Ugovor se može raskinuti jednostranom izjavom volje samo iz razloga predviđenih ugovorom ili zakonom.

nije dužan predati najmoprimcu drugo plovilo, dok je najmoprimac oslobođen plaćanja najamnine.

5. ZAKLJUČAK

U Republici Hrvatskoj iznajmljivati se mogu samo jahte i brodice za razonodu (plovila za razonodu) koje su u vlasništvu hrvatske pravne ili fizičke osobe, te koje su upisane u odgovarajući hrvatski upisnik kao plovila za gospodarske namjene. *Pomorskim zakonikom i Pravilnikom o brodicama i jahtama* nije uređen ugovor o najmu plovila za razonodu. Zakonske odredbe ugovora o najmu dispozitivne su pravne naravi, pa prava i obveze stranaka ovise prije svega o ugovoru stranaka. Ako se o nekom pitanju stranke nisu ugovorno izjasnile primijenit će se opće odredbe ugovora o najmu iz Zakona o obveznim odnosima. *Zakon o obveznim odnosima iz 2005. godine* uređuje ugovor o najmu kao novi imenovani ugovor hrvatskog obveznog prava. Do tada se najam, kao pravo uporabe tuđe stvari, uređivao u skladu s odredbama ugovora o zakupu. Uređenje ugovora o najmu odvojeno od zakupa uzrokovano je bitnom razlikom jednog i drugog ugovora te potrebom da se najamni odnos postavi na nove pravne temelje i uskladi s novim potrebama poslovne i pravne prakse. Za pravni odnos iz ugovora o najmu plovila mjerodavne su i brojne prisilnopravne odredbe pomorskog prava o sigurnosti plovidbe.

Pravne norme Zakona o obveznim odnosima o ugovoru o najmu uređuju prije svega odnose iz ugovora o najmu stana, pa nisu primjenjive za reguliranje odnosa iz ugovora o najmu jahti i brodica

Posebnost pravne naravi odnosa iz ugovora o najmu plovila, međusobnih prava i obveza stranaka te zahtjevi iz područja sigurnosti plovidbe kao i masovnost tih ugovora i visoke vrijednosti objekata najma, snažno govore u prilog da se odnosi iz tih ugovora zakonski posebno urede u okviru Pomorskog zakonika normama za novoimenovani ugovor pomorskog prava – ugovor o najmu jahti i brodica.

U prilog tvrdnji, da se ugovor o najmu plovila treba imenovati i regulirati u sklopu Pomorskog zakonika, ide to što bi mogućnost odabira ponuđenih odredbi ugovora o najmu plovila iz nekog pomorskopravnog propisa unijela pravnu sigurnost među strankama, a pomoglo bi i državam tijelima u suzbijanju nepravilnosti koje se javljaju u vezi s ilegalnim iznajmljivanjem plovila za razonodu (tzv. crnim čarterom).

Proučavajući kompleksnu problematiku iznajmljivanja plovila uočeno je da zakonodavac nije dovoljno izrazio specifičnosti ugovora o najmu i ugovora o zakupu plovila za razonodu. U poslovanju plovilima za razonodu koriste se dvije različite vrste ugovora. U prvom slučaju se radi o iznajmljivanju vlastitog plovila i tu je bez dvojbe riječ o ugovoru o najmu. S druge strane imamo slučaj kada se iznajmljuje tuđe plovilo. Odnos između vlasnika i čarter tvrtke je ugovor o zakupu koji mora biti prema hrvatskom pomorskom pravu sklopljen u pisanom obliku i koji se prema Pravilniku o brodicama i jahtama upisuje u upisnik jahti

ili očevidnik brodica. Ugovor o najmu je neformalni pravni posao kojeg sklapa čarter tvrtka s najmoprimcem koji će jahtu rabiti za razonodu. Taj se ugovor ne upisuje u upisnik jahti ili očevidnik brodica.

Budući da se sada koriste različiti izričaji: *jahte i brodice za razonodu*, odnosno *plovila za razonodu* ili *plovila za rekreaciju*, odnosno *rekreacijska plovila* predlažemo da se jednoobrazno koristi izraz *brodica za razonodu*, odnosno *plovilo za razonodu*. Samom pojmu jahta ne treba dodavati riječ “razonoda” jer je jahta prema samoj definiciji plovilo za šport i razonodu.

Literatura:

- Gorenc, Vilim Komentar Zakona o obveznim odnosima, RRiF-plus, Zagreb, 2005.
- Grabovac, Ivo, Suvremeno hrvatsko pomorsko pravo i pomorski zakonik, Književni krug, Split, 2005.
- Pavić, Drago, Osiguranje brodica i jahti – trajan izazov za osiguravatelje, Svijet osiguranja, br. 4/2007.
- Pavić, Drago, Pomorsko imovinsko pravo, Književni krug, Split, 2006.
- Perkušić, Ante, Ugovor o najmu stana, Povijesni pregled, de lege latta, de lege ferenda, Hrvatsko sudstvo 2(1998.) 8.
- Vedriš, Martin – Klarić, Petar, Građansko pravo (IX. izmijenjeno i dopunjeno izdanje), Narodne novine, Zagreb, 2006.
- Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2007.
- Pomorski zakonik, Narodne novine, br. 181/04, 76/07.
- Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine, br. 35/05.
- Pravilnik o brodicama i jahtama, Narodne novine, br. 27/05, 57/06, 80/07 i 3/08.
- Pravilnik o uvjetima koje moraju zadovoljavati plovni objekti, te fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost iznajmljivanja plovila, Narodne novine, br. 41/05.
- Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine, br. 35/05.
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, Narodne novine, br. 151/05.

YACHTS AND RECREATIONAL BOATS CHARTER

This paper deals with charters of yachts and boats for pleasure (recreational crafts). General provisions of charterparties are set out in the *Law on obligatory relationships, 2005*. The charter of recreational craft has not been regulated by the Maritime code. Based on important constituents which define it, a craft charter is the charter in which *a charter company* agrees to lease a craft (yacht or boat entered in the yacht/boat register for commercial purposes) to the charterer for use and he/she agrees to pay a hire. The parties in the *craft charter* are craft owner or operator, the person named *a charter company* in the *Regulations on boats and yachts*, and *a charterer* is a person who uses the recreational

craft for pleasure. The terms that need to be complied with by the *charter company* are regulated by the provisions of the Maritime administrative law. There is a proposal for the regulation of the recreational craft charter within the Maritime code.

Key words: *Charters of yachts and boats for pleasure, maritime code*